

Krzysztof Kałużny, Andrzej Rokita
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIA AKTYWNOŚCIĄ RUCHOWĄ UCZNIÓW KOŃCĄCYCH EDUKACJĘ WZCZESNOSZKOLNĄ W INTEGRACYJNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ

ABSTRACT

Interest in motor activity among pupils completing early learning education
in integrated elementary school

Background. Departing from the conception of educating disabled children in the special needs educational system had an influence on the psychosocial functioning both of the disabled and able-bodied students. The purpose of the integration is the full participation of all children in educational and social life in the mass schools, forming the attitude of mutual tolerance, acceptance and understanding of others' dissimilarity. Integration is a process which requires, among others, a continuous and planned interaction between peers and ability to join particular groups, teams. The process is particularly viable during PE classes. In the case of disabled students, their participation in physical education classes is the prime and socially reasonable duty. The crucial element of stimulation of the students during PE classes is a recognition of students' interests, in particular forms of motor activity, among disabled and able-bodied students. **Material and methods.** The study was carried out in June 2010 on a group of pupils from the 3rd grade of a primary integrated school, 48 able-bodied and 16 disabled. All the subjects took part in PE lessons. A survey questionnaire was used. A statistical analysis was not made due to the limited sample. **Results.** The disabled girls were interested in swimming (100%) and basketball (75%); other physical activities like ringo and ballroom dancing exceeded 50%, whereas the able-bodied girls liked also skating and roller-skating, volleyball, cycling and skiing. In the case of the disabled boys their preferences focused on football, basketball and swimming, the sports that were also preferred by able-bodied boys who additionally were interested in archery, judo – karate and cycling. **Conclusions.** It is possible to state that sports preferences were not dependent on gender and they were mostly similar for both groups.

Key words: interest, motor activity, integrated school, disabled student, elementary school

WPROWADZENIE

U podłoża poglądów na rewalidację osób niepełnosprawnych tkwi przekonanie, że najwyższą wartością jest człowiek, również wtedy gdy jest to jednostka pod jakimś względem niepełnosprawna. Integracja to proces zespalania, zachodzący w społeczeństwie lub poszczególnych grupach, wyrażający się częstotliwością kontaktów, ich intensywnością oraz wspólnotą wartości i norm [1]. Nauczanie integracyjne dąży do usprawnienia jednostki niepełnosprawnej przez samodzielne, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym do stania się jednostką społeczną – z wszystkimi jej przywilejami i obowiązkami [2].

Celem integracji dzieci jest doprowadzenie do ich najpełniejszego uczestnictwa w życiu edukacyjnym i społecznym w szkołach masowych, kształtowanie wzajemnych postaw tolerancji, akceptacji i zrozumienia odmienności innego człowieka [3]. Powołano do tego szkoły integracyjne, do których zadań należy:

- tworzenie warunków służących dobru dziecka i jego wszechstronnemu rozwojowi zgodnemu z możliwościami, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci niepełnosprawnych,
- rozwijanie zdolności i zainteresowań wszystkich uczniów,
- wzmacnianie postaw i zachowań akceptowanych społecznie, wyłanianie

uczniów zagrożonych i udzielanie im pomocy,

- wzmacnianie postaw prozdrowotnych,
- poszukiwanie skutecznych metod pracy sprzyjających rozwojowi uczniów.

Zróżnicowane środowisko klas integracyjnych, w których spotykają się dzieci o różnych możliwościach, stopniu sprawności czy prezentujący różne zachowania, wymaga wykazywania przez nie postaw tolerancji. Podkreśla się wobec tego podobieństwo dzieci w zakresie ich potrzeb czy celów, zachęca je do współpracy i okazywania sobie wzajemnego szacunku.

Cele i zadania szkolnictwa integracyjnego wśród uczniów należy realizować od najmłodszych lat przez:

- zapewnienie dziecku harmonijnego rozwoju w sferze intelektualnej, fizycznej, psychicznej i moralnej,
- rozwijanie podstawowych umiejętności służących świadomemu uczeniu się,
- uwzględnianie w edukacji podstawowych potrzeb dziecka, umacnianie wiary we własne siły i umożliwianie dziecku osiągnięcia sukcesu,
- stwarzanie dziecku możliwości rozwijania samodzielności, kreatywności i zainteresowań,
- pomoc dziecku w kształceniu pozytywnego obrazu samego siebie oraz pomoc w rozpoznawaniu własnych i cudzych uczuć,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się z rówieśnikami i z dorosłymi w różnych sytuacjach,
- uczenie rozwiązywania problemów w sytuacjach konfliktowych oraz podejmowania decyzji,
- wdrażanie do czynnego uczestnictwa w pracy zespołu, do wykonywania zadań wspólnie z innymi.

Ważne jest rozbudzenie w uczniu ciekawości świata i jej utrwalenie powodujące powstanie określonych jego zainteresowań. Realizując cele wychowania fizycznego, powinno się diagnozować zainteresowania aktywnością ruchową dzieci. Ich poznanie pomocne jest w tworzeniu atrakcyjnego, egalitarnego programu nauczania z wychowania fizycznego.

Wielu autorów uważa, że szczególnie do-

niosłym środkiem procesu rewalidacji osób niepełnosprawnych jest kultura fizyczna. Stymulowanie rozwoju fizycznego i usprawnienia motoryczności jest tylko częścią założeń pracy rewalidacyjnej z dziećmi i młodzieżą specjalnej troski. Zajęcia te spełniają także wiele innych zadań, których rodzaj i treść wynikają z różnego rodzaju niepełnosprawności dzieci [4]. Dlatego tak istotne jest wpajanie idei integracji już od najmłodszych lat oraz nawiązywanie i pielęgnowanie kontaktów pomiędzy osobami sprawnymi i niepełnosprawnymi. Taka postawa nie tylko przynosi obu stronom wiele satysfakcji i radości, ale przyczynia się również do tego, że otaczający świat staje się bardziej przyjazny.

CEL BADAŃ

Celem pracy było określenie zainteresowań aktywnością ruchową uczniów kończących edukację wczesnoszkolną w Szkole Podstawowej nr 43 z oddziałami integracyjnymi z Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu. Hipotetycznie założono, że zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną będą się różniły. W celu weryfikacji przyjętej hipotezy postanowiono odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

1. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczennic i uczniów niepełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną?
2. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczennic i uczniów pełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną?
3. Czy płeć determinuje zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów niepełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną?
4. Czy płeć determinuje zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów pełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną?
5. Czy zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych kończących edukację wczesnoszkolną różnią się?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

W prowadzonych badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, posługując się techniką ankiety [5]. Analizą objęto uczniów III klas Szkoły Podstawowej nr 43 z oddziałami integracyjnymi z Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu. Zdiagnozowano uczniów z 4 oddziałów, w tym 16 uczniów niepełnosprawnych (tab. 1).

Tab. 1. Liczba badanych uczniów

Dziewczeta		Chłopcy		Σ
niepełnosprawne	pełnosprawne	niepełnosprawni	pełnosprawni	
4	22	12	26	64

Przeprowadzone badania zainteresowań aktywnością ruchową uczniów kończących edukację wczesnoszkolną ze względu na zbyt małą liczbę uczestników nie zostały zakończone analizą statystyczną.

W badaniach uczestniczyli uczniowie z następującymi rodzajami niepełnosprawności:

- 1) dziewczęta:
 - 3 z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - 1 z niepełnosprawnością ruchową.
- 2) chłopcy:
 - 2 z niepełnosprawnością sprzężoną (niepełnosprawnością ruchową i upośledzeniem umysłowym),
 - 6 z niepełnosprawnością ruchową,
 - 1 z zespołem Aspergera,
 - 3 z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

Wszyscy uczniowie brali udział w zajęciach z wychowania fizycznego.

WYNIKI

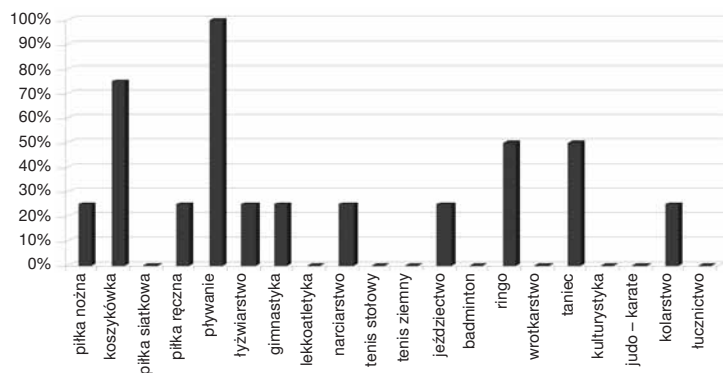
Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic i uczniów niepełnosprawnych

W wyniku analizy zainteresowań różnymi formami aktywności ruchowej przeprowadzonej wśród niepełnosprawnych uczennic można powiedzieć, że największą popularnością cieszyły się pływanie (100%) i koszykówka (75%). Dość spore zainteresowanie budziło również ringo i taniec towarzyski (50%). Przy wyborze zaproponowanych form aż 9 dyscyplin nie znalazło uznania wśród uczennic niepełnosprawnych (ryc. 1).

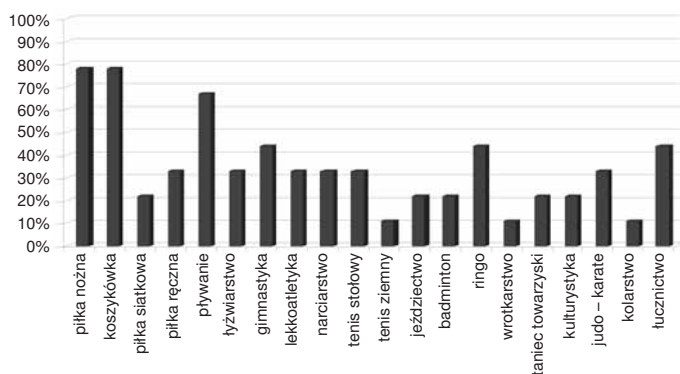
Wśród niepełnosprawnych uczniów najczęściej wybieranymi dyscyplinami były piłka nożna i koszykówka (78%) oraz pływanie (67%). Pozostałe formy aktywności ruchowej nie osiągnęły poziomu 50% (ryc. 2).

Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic i uczniów pełnosprawnych

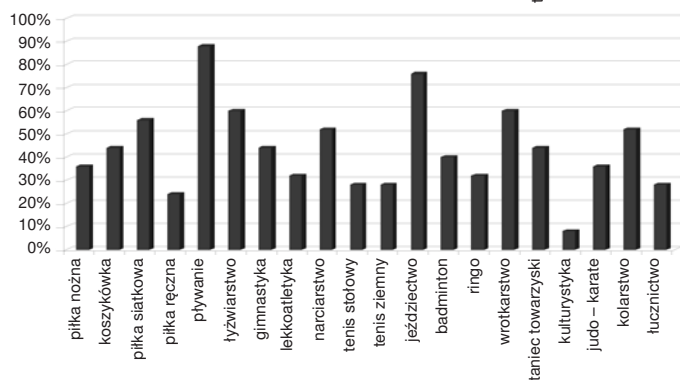
Największym zainteresowaniem różnymi formami aktywności ruchowej wśród uczennic pełnosprawnych cieszyły się: pływanie (88%), jeździectwo (76%), łyżwiarstwo i wrotkarstwo (60%). Dużą była także popularność piłki siatkowej (56%), narciarstwa i kolarstwa (52%) (ryc. 3). Pełnosprawni chłopcy największe zainteresowanie skierowali na piłkę nożną (88%), pływanie (72%),

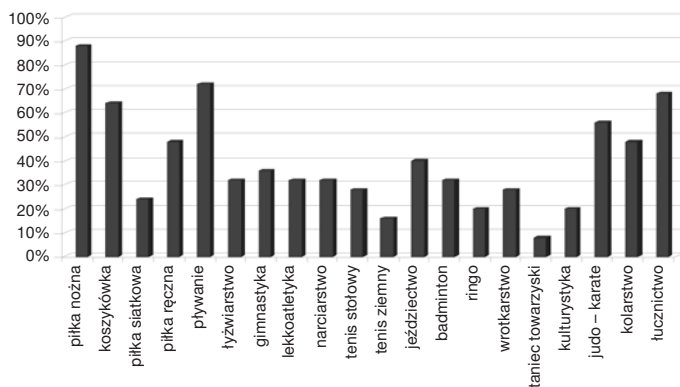
Ryc. 1. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczennic

Ryc. 2. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczniów

Ryc. 3. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic

Ryc. 4. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczniów

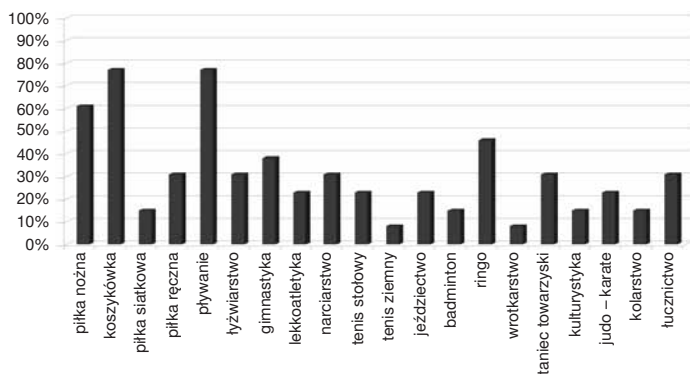
lucznictwo (68%), koszykówkę (64%) oraz judo – karate (56%) (ryc. 4).

Zainteresowania aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych

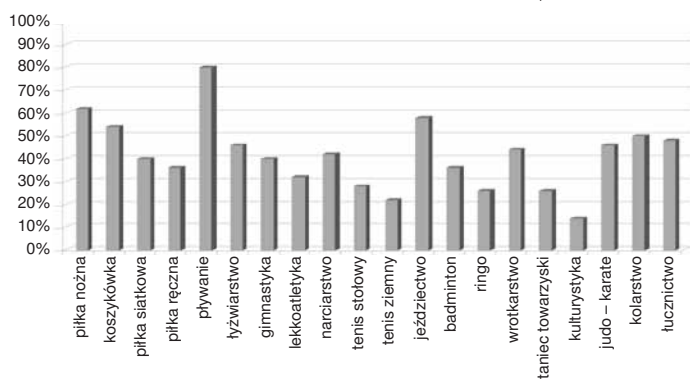
W wyniku przeprowadzonych badań można powiedzieć, że największym zainteresowaniem wszystkich uczniów niepełnosprawnych cieszyły się pływanie i koszykówka (77%) oraz piłka nożna (61%) (ryc. 5). W przy-

padku uczniów pełnosprawnych największą popularność zyskały: pływanie (80%), piłka nożna (62%), jeździectwo (58%) i koszykówka (54%), a także kolarstwo (50%) (ryc. 6).

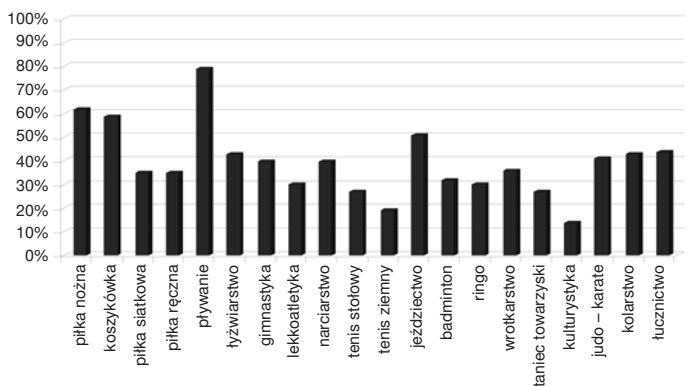
Uwzględniając uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych razem, należy stwierdzić, że najczęściej wybieranymi formami aktywności ruchowej były: pływanie (79%), piłka nożna (61%), koszykówka (59%) i jeździectwo (50%) (ryc. 7).

Ryc. 5. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczennic i uczniów

Ryc. 6. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic i uczniów

Ryc. 7. Zainteresowanie aktywnością ruchową uczniów

PODSUMOWANIE

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że wśród uczniów niepełnosprawnych największym zainteresowaniem cieszyło się pływanie, koszykówka i piłka nożna. Podobne były też zainteresowania uczniów pełnosprawnych, którzy oprócz wymienionych wcześniej dyscyplin wskazywali jeszcze jeździectwo. Wpływ na tak wysoką pozycję pływania może mieć prowadzony przez

Urząd Miasta Wrocławia projekt nauki pływania dla wszystkich uczniów klas III szkół podstawowych. Także inne projekty realizowane przez miasto mogły mieć swój udział w takim rozkładzie otrzymanych rezultatów – zdaniem autorów, bezpłatne korzystanie przez dzieci z lodowisk zwiększyło zainteresowanie łyżwiarstwem i wrotkarstwem.

Na wysoką pozycję zainteresowań grami zespołowymi (piłka nożna, koszykowa, piłka siatkowa czy ręczna) z pewnością mają

wpływ media. Częste transmisje meczów oraz sukcesy polskich drużyn spowodowały, zdaniem autorów, tak duże zainteresowanie tymi dyscyplinami.

Duże zainteresowanie dzieci jeździectwem jest podyktowane tym, że uczniowie w ramach wspólnych wyjazdów często biorą udział w zajęciach z hipoterapii.

WNIOSKI

1. Największym zainteresowaniem wśród niepełnosprawnych uczennic kończących edukację wczesnoszkolną cieszyły się: pływanie, koszykówka, ringo i taniec towarzyski. Duże zainteresowanie wśród niepełnosprawnych chłopców wzbudzały: piłka nożna, koszykówka i pływanie.

2. Ulubionymi dyscyplinami pełnosprawnych uczennic okazały się: pływanie, jeździectwo, wrotkarstwo, łyżwiarstwo, piłka siatkowa i kolarstwo. Pełnosprawni uczniowie najczęściej wybierali piłkę nożną, pływanie, łucznictwo, koszykówkę i judo – karate.

3. Z dużą ostrożnością stwierdzono, że i wśród uczniów niepełnosprawnych, i pełno-

sprawnych płęć nie determinowała zainteresowań aktywnością ruchową uczniów.

4. Na podstawie powyższych wniosków można stwierdzić, że niepełnosprawność nie determinuje zainteresowań formami aktywności ruchowej badanych uczniów kończących edukację wczesnoszkolną.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Dziedzic J., Kultura fizyczna osób niepełnosprawnych. Psychopedagogiczne i medyczne studium terminologiczne, AWF, Poznań 1996. [2] Apolinaraska M., Integracja edukacyjna – wyzwanie czy zadanie dla polskiej oświaty?, [w:] Borowski R., Zabłocki K.J. (red.), Człowiek niepełnosprawny we współczesnym świecie, Alfa, Warszawa 1999, 109–114. [3] Obuchowska I., Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1995. [4] Maszczak T., Kultura fizyczna jako obszar rewalidacji osób niepełnosprawnych w obliczu przemian społecznych, [w:] Górniewicz E., Krause A. (red.), Od tradycjonalizmu do ponowoczesności, UWM, Olsztyn 2002, 333–339. [5] Rokita A., Zainteresowanie formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, rozprawa doktorska, AWF, Wrocław 1997.